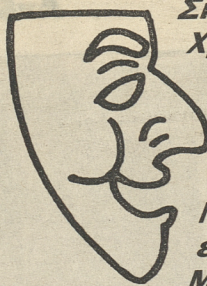

«Σπαγέττι... Κλέφτικον» του Αντρέα

Προσπάθησα - και δεν ήταν εύκολο - να ξεχωρίσω τη δική μου αντίδραση από τις αντιδράσεις των γύρω και να διακρίνω με ποια συναισθήματα ανταποκρίνομαι σ' αυτές τις χωρίς ενδοιασμό προκλησεις που εκτοξεύονταν από τη σκηνή του Σατιρικού στην πρεμιέρα του καινούριου έργου του Αντρέα Κουκίδη. Δεν ήταν εύκολο, επειδή οι γύρω αντιδράσεις ήταν έντονες και ποικίλες, από το τρανταχτό επιδοκιμαστικό γέλιο μέχρι το αμήχανο αποτράβηγμα μπροστά στην ηθελημένη χοντρή αισθητική και την τραχύτητα της σάτιρας. Ένωθα να συμμερίζομαι εναλλάξ και τις δύο ακραίες αντιδράσεις. Σε πολλά σημεία, ενώ χαχανίζαμε αμέριμνα, το κωμικό στοιχείο εκτινασσόταν στα πρόσωπά μας με σκληρότητα, την οποία μέσα μας αυθόρμητα ονομάζαμε απρόκλητη. Και όσο προχωρούσε η παράσταση γινόταν φανερό ότι ο Κουκίδης και ο σκηνοθέτης Χρίστος Ζάνος διεξάγουν ένα

Σκηνοθεσία:
Χρίστος Ζάνος
Σκηνικά:
Κώστας
Καυκα-
ρίδης
Μουσική
επιμέλεια:
Μαριάννα

Καυκαρίδου
Παίζουν: Θάνος
Πεττεμερίδης, Μαριάννα
Καυκαρίδου, Χάρης
Πισίας, Σπύρος Γεωργίου,
Κούλλης Νικολάου,
Μάριος Δημητρίου,
Λουκία Μιχαήλ, Αντρέας
Τηλεμάχου, Μικαέλλα
Κουτουμάνου.

πείραμα στάζοντας πάνω στους θεατές το οξύ του «Σπαγέττι... Κλέφτικον» και παρακολουθώντας τι θα πάθουμε.

«Σπαγέττι... Κλέφτικον»... Τι τίτλος και αυτός! Αν υιοθετήσουμε το σκεπτικό των αντιζηλων «κεντρατζήδων» του έργου, το Σατιρικό κινδυνεύει να χάσει πελατεία εξαιτίας του τίτλου της νέας του παραγωγής. (Πότε όμως το Σατιρικό Θέατρο φοβήθηκε την έλλειψη λεπτότητας όταν πρόβλεπε να κερδίσει στη δύναμη του τελικού αποτελέσματος). «Σπαγέττι... Κλέφτικον» - ερμαφρόδιτο σύμβολο της ευρωπαϊκής, εθνικής παράδοσης».

Ο Κουκίδης σατιρίζει πολλούς, πολλά και για πολλούς λόγους. Μαστροπώ, διεφθαρμένοι αστυνομικοί, ξένες... (αν δεν τις λέμε καλλιτέχνιδες, πώς τις λέμε;), ανηθικότητα, αμορφωσιά, κακογουστιά, αισχροκέρδεια και πλήρης αποπροσανατολισμός...

Από την ολικότητα της επίθεσης στο θεατή δημιουργείται η ζητούμενη από το

ουκίδη από το Σατιρικό Θέατρο

συγγραφέα και σκηνοθέτη αίσθηση, ότι αν αποδεκτεί τη θέση του έργου θα προβεί σε σοβαρή πράξη κοινωνικής αυτογνωσίας.

Ο Κουκίδης δε σατιρίζει μόνο τη σύγχρονη κυπριακή πραγματικότητα αλλά (στο επίπεδο της μορφής) και το παραδοσιακό ραδιοηλεκτρονικό κυπριώτικο σκετς. Δύο οικογένειες μαλώνουν, τα παιδιά τους, ερωτεύονται, ο έρωτας νικά. Υπάρχει και ο κωμικός γέρος βρακάς που θέλει να παντρευτεί (κλασική μάσκα της κυπριακής Commedia del' Arte) κ.λ.π. Αν, όμως, το πάθος και ο στόχος του κυπριώτικου σκετς είναι η δημιουργία του ειδυλλιακού και του όχι αληθινά παραδοσιακού, αλλά ουτοπικού κόσμου, καθόλα ευχάριστου, στο «Σπαγέττι» δανείζεται το σχήμα και το παρωδεί παίζοντας με την αντίθεση της τεχνητής μορφής και του καυτού περιεχομένου.

Πιστεύω ότι το πρώτο σατιρικό στρώμα, το κοινωνικό γονιτεύει περισσότερο το σκηνοθέτη Χρίστο Ζάνο. Εκεί είναι πολύ εύστοχος και ο ίδιος, και οι ηθοποιοί, οι ρό-

λοι των οποίων αποτελούν ευαγάνωστες κοινωνικές γελοιογραφίες, όπως ο σούπερ-λαϊκός σουβλατζής του Κούλλη Νικολάου, ο αστυνομικός - χαλούμας του Μάριου Δημητρίου, ο μάγκας προαγωγός του Σπύρου Γεωργίου. Ενώ λογοτεχνική σάτιρα, κατά γνώμη μου, δεν αξιοποιήθηκε αρκετά, κάτι που περιόρισε το αισθητικό εύρος της παράστασης. Γι' αυτό και οι ρόλοι που γεννήθηκαν περισσότερο από τη λογοτεχνική παρωδία, όπως ο γέρος και οι δύο νέοι, δυσκολεύουν τους ηθοποιούς που τους ενσαρκώνουν, παρ' όλο το χιούμορ του Χάρη Πισία και την τσαχπινιά της Μικαέλλας Κουτουμάνου και του Αντρέα Τηλεμάχου. Πιο δύσκολα είναι τα πράγματα για τη Λουκία Μιχαήλ. Όπως συνηθίζουμε στην Κύπρο να λέμε: «Ρωσίδα, Ρουμάνια, Βουλγάρα» και να εννοούμε κάτι εντελώς διαφορετικό από εθνικότητα, έτσι και ο ρόλος της Ρωσίδας Σβέτας είναι απλώς καταλύτης της υπόθεσης και σύμβολο του δικού μας ηθικού εξευτελισμού·

κάτι που δύσκολα παίζεται.

Ο ρόλος του Θάνου Πεττεμερίδη είναι ίσως η μεγαλύτερη γενίκευση που κάνει ο συγγραφέας. Σ' αυτή τη μορφή χωράει η άποψη του Κουκίδη για μια κοινωνία που με καταπληκτική ευκολία πέρασε από το να ανέχεται την ανηθικότητα στο να πράττει η ίδια τα ανήθικα. Έτσι ο ηθοποιός μη έχοντας τα εύκολα αναγνωρίσιμα πιασίματα των άλλων τύπων του έργου έχει ψηλότερο στόχο να γενικεύσει και το πετυχαίνει. Η αντίζηλός του από το διπλανό σουβλιτζίδικο, η Πιπινού της Μαριάννας Καυκαρίδου, χυμώδης, πληθωρική και χυδαία, ίσως χρειάζεται κάποια διευκρίνιση του τύπου.

Το σκηνικό του Μίκη Λοΐζου στριμώχνει τα δύο αντίπαλα κέντρα σ' ένα κόσμο που δυστυχώς δε χωράει τίποτα άλλο... Ο καπνός από τα κάρβουνα συμπληρώνει τη γνώριμη ατμόσφαιρα. Τα κοστούμεια του Κώστα Καυκαρίδη συμβάλλουν στην ολοκλήρωση των μορφών του έργου.

Της Νόνας Μολέσκη